

[Aage Fogh.]

henstilling til den højtærede landbrugsminister, at vi prøver at rette forholdet op, først og fremmest for statshusmændene, fordi det ligger indenfor rammerne af de forslag, vi behandler i dag, og at vi også forsøger at gå et skridt videre, så at vi retter det op for alle de landmænd, der overhovedet har fået Marshallån, så at disse lån ikke skal stå som hindring for en fornuftig finansiering, hvor det er påkrævet.

Fuglsang: Det kan jo ikke siges at være nogen større ændring, der sker ved det her foreslåede tillæg til statshusmandsloven; men det er en både praktisk og fornuftig foranstaltning at indarbejde den hidtidige lov om havebrug og havelodskolonier i statshusmandsloven, og også vi kommunister vil støtte det. Vi har heller ikke noget imod princippet i lovgivningen. Ved at gå over til havebrug eller frugtavl vil en del af de småbrugere, der ellers har for lidt jord til at sikre en familie beskæftigelse og underhold, i hvert fald kunne få nok af det første, og det er altid noget i en tid, da der er så sparsomt med arbejde, som tilfældet er ude i landkommunerne.

Hvad angår udbyttet, er det sikkert så som så, alt efter hvordan afsætningsforhold og priser ligger. Jeg nævner det — uden at underkende betydningen af vind og vejr — fordi det på dette område afhænger så meget af, hvad regeringen vil, om den f. eks. fortsat vil bevare det jerntæppe, som er lagt gennem et af vore gode frugtafsætningsområder, nemlig Den tyske demokratiske Republik, og om den mener, at Danmark og dansk landbrug fortsat har råd til at spille med i det latterlige spil ikke at ville anerkende stater, der ligger lige udenfor vor dør.

Noget andet er, at statshusmandsloven, som ministeren også ganske rigtigt har sagt, i visse tilfælde kan løse indeklemte landmænds problemer; men den løser ikke spørgsmålet for alle de 40 000 indeklemte husmænd, vi har. Vi kender ganske vist nok snakken om, at hele fejlen for disses vedkommende er, at de mere eller mindre driver deres små ejendomme som tro kopier af de store landbrug, og at de i stedet for at klage sig må prøve på at finde over til andre drifts-

former, f. eks. sådanne, som denne lovgivning anviser og også giver lån til. Taget som helhed betragter jeg imidlertid ikke den slags gode råd som andet og mere end forsøg på at snakke sig fra samfundets og de ansvarliges klare pligt til at skaffe disse indeklemte husmænd jord og gøre det på bekostning af de store brug, som i sin tid med vilje i egen egoistisk interesse skabte disse brug for små.

Det samme gælder et andet område, som jeg vil drage frem nu, da statshusmandsloven er til behandling, og som forøvrigt også det ærede medlem hr. Aage Fogh. var inde på.

Det, som jeg vil omtale, er spørgsmålet om landvinding og grundforbedring. Jeg mener nemlig fortsat i modsætning til det ærede medlem hr. Fibiger, at tiden stadig er inde til at oprette nye brug, og jeg vil tro, der er mange, der mener ligesom jeg. Lad mig sige straks for at undgå misforståelser, at vi kommunister ikke er modstandere af landvindingsarbejder. Vi erkender deres betydning både for at skaffe ny jord til erstatning for de arealer, der forsvinder, og for beskæftigelsen. Men man må også tage skyldigt hensyn til andre interesser, såvel fiskernes som samfundets som helhed, og derfor vil også vi være interesserede i en sådan redegørelse, som det ærede medlem hr. Aage Fogh. efterlyste. Man kan tale om landvinding — og der tales meget om det i vore dage — men landvinding overflødiggør ikke kravet om en bedre jordfordeling, hvorved de store godser, som ligger på de store jorder, må aflevere deres part; landvindingen, hvor nødvendig og rigtig den end kan være, må ikke blive en lynafleder, hverken for disse krav eller for at skjule harmen over de store militære beslaglæggelser af landbrugsjord.

Det, jeg gerne vil fremhæve, er, at samfundet bør i højere grad, end det hidtil ofte har været tilfældet, vedkende sig sit ansvar overfor de mennesker og deres arbejdsbetingelser, som bliver anbragt ude på disse arealer, og jeg vil nævne et enkelt eksempel. Jeg ved, at andre eventuelt kender lignende eksempler, som giver et indtryk af de besværligheder, disse nybyggerhusmænd meget ofte bliver udsat for. Det eksempel, jeg vil nævne, er Birkelse Søenge, som ligger nord for Limfjorden, noget vest for Aalborg.